

Ж. А. Рони-старши

ПЕЩЕРНИЯТ ЛЪВ

РОМАН ЗА СВИРЕПИТЕ ВРЕМЕНА

София, 2021

На корицата: картина на Йожен Дьолакроа

J.-H. ROSNY AÎNÉ
LE FÉLIN GÉANT

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Недка Капралова, превод, 2021

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2021

ISBN 978-619-01-0766-8

Ж. А. РОНИ-СТАРШИ

ПЕЩЕРНИЯТ ЛЪВ

Превод от френски
Недка Капралова

Илюстрации
Фердинанд Рафен

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ЧАСТ	7
МАХЕРОДЪТ	13
ОГЪН В НОЩТА	18
ЧОВЕЦИТЕ И ЧЕРВЕНОТО ЖИВОТНО	26
ПЕЩЕРНИЯТ ЛЪВ	39
ВТОРА ЧАСТ	42
ТИГЪРЪТ И ПЛАМЪКЪТ	57
ТРЕТА ЧАСТ	69
НАПАДЕНИЕТО НА ТИГЪРА	69
ГОРАТА НА ХОРАТА ЛЕМУРИ	76
ХОРАТА НА ОГЪНЯ	93
НЕВИДИМИЯТ ВРАГ	98
ЧЕТВЪРТА ЧАСТ	104
НА ЕЗЕРНИЯ ПРОВЛАК	115
БЯГСТВОТО ОТ ХЕЛЕЙЦИТЕ	122
ПЕТА ЧАСТ	126
В КЛИСУРАТА	126
ЗАВРЪЩАНЕ В ПЕЩЕРАТА	134
ОГРОМНИЯТ ХИЩНИК	136
ОРДАТА	146
ЕПИЛОГ	156

Аун, син на Бизона, обичаше подземната страна. Там ловеше слепи риби или белезникави раци заедно със Зур, син на Земята, последния от хората без рамене, който бе успял да се спаси, когато червените джуджета бяха избили народа му.

Аун и Зур по цели дни вървяха покрай пещерната река. Често брегът се стесняваше като пътека; понякога трябваше да се катерят из теснините от порфир, гнайс или базалт. Зур палеше факли от терпентин, пурпурната светлина подскачаше по кристалните сводове и по непресъхващите води. Тогава се навеждаха да гледат почти безцветните плуващи животни, упорито търсеха изходи или продължаваха да вървят до стената, откъдето извираше реката. Там спираха и оставаха дълго. Искаше им се да преминат това загадъчно препятствие, с което ухахмите се сблъскаха вече шест пролети и пет лета.

Аун, който беше потомък на Нао, син на Леопарда, според обичая принадлежеше на брата на майка си, но предпочиташе Нао, от когото бе наследил фигурата, неуморните си гърди и инстинктите си. Косата му се спускаше на тежки кичури като гривата на жребците; очите му бях с цвета на глината. Всички се страхуваха от силата му, но той беше много по-милостив от Нао към победените, когато падаха по очи на земята, затова възхищението на ухахмите от неговата смелост беше примесено с презрение. Той ловуваше сам със Зур, когото слабостта правеше незабележим, макар че умееше да открива камъните, с които да прави огън, и да приготвя една горяща смес от сърцевината на дърветата.

Тялото на Зур беше тясно като на гущер, раменете му бяха толкова смъкнати, че изглеждаше сякаш ръцете му започват направо от торса: такива бях уахите – хората без

рамене – от самото си начало и докато червените джуджета ги унищожиха. Умът му работеше бавно, но беше по-проницателен, отколкото на улхамрите, и трябваше да загине заедно с него и да се прероди в други човеци чак след хилядолетия.

Той обичаше подземната страна още повече от Аун: бащите им и бащите на техните бащи живееха в страни, където водата беше в изобилие и част от нея потъваше под хълмовете или се губеше в планината.

Една сутрин двамата бяха на брега на реката. Бяха гледали как се издига пурпурната жарава на слънцето и сега светлината беше жълта. Зур знаеше, че изпитва удоволствие, докато гледа как текат водите на реката, а Аун изпитваше това удоволствие, без да го знае. Тръгнаха към земята на пещерите. Планината се издигаше пред тях висока и недостъпна – върхът ѝ приличаше на дълга стена. На север и на юг непристъпните ѝ склонове се простираха докдето поглед стига. Аун и Зур искаха да я преминат; всички улхамри го искаха.

Идваха от северозапад. Вече петнадесет години вървяха на изток и на юг. Отначало различни бедствия ги бяха прогонили; после, като видяха, че земята става все по-хубава и желана и все по-богата на плячка, свикнаха с дългото пътуване.

И губеха търпение, изправени пред планината.

Аун и Зур си починаха до тръстиките, под черните тополи. Три мамута – огромни и добродушни – вървяха на другия бряг. Видяха как няколко антилопи сайга избягаха, един носорог се колебаеше, застанал пред висок нос. Мрачни енергии бушуваха в сина на Нао. Душата му, по-непостоянна и от душата на щъркел, искаше да покори простора. И когато се изправи, той пое нагоре и скоро се появи страховитият отвор, от който излизаше реката. В мрака прелетяха прилепи, скитническо опиянение обзе младежа и той рече на Зур:

– Има други земи зад планината!

Зур отвърна:

– Реката идва от земите на слънцето!

Притвореното му око, което приличаше на влечугово, се взря в блестящите очи на Аун. Именно Зур беше придал форма

на желанието на ухама. Той страдаше от разума, изпълнен с видения, на хората без рамене, който бе станал причина за упадък на неговата раса, и знаеше, че малките и големите реки имат начало.

Синкавият мрак стана черен. Зур запали един от клоните, които беше донесъл. Можеха да вървят и без светлина, толкова добре познаваха местността. Вървяха дълго, минаха по коридори, прекосиха пропасти и вечерта заспаха, след като си опекоха раце.

Събуди ги раздрусване, сякаш земята се тресеше. Чуха търкаляне на камъни, после отново настъпи тишина. Едва появила се, тревогата им угасна и те пак заспаха. Но когато отново тръгнаха напред, намериха пътя препречен от големи камъни, които дотогава не бяха виждали на това място.

Тогава спомените обзеха Зур:

– Земята се е разтърсила! – уверено каза той.

Аун не го разбра и не се помъчи да разбере. Неговата мисъл беше бърза, смела и кратка, тя се хващаше за непосредствените трудности или за движенията на живите същества. Нетърпението му растеше и той вървеше все по-бързо, така че преди да свърши вторият ден, те стигнаха до стената, където свършваше подземната страна.

За да вижда по-добре, Зур запали нова терпентинова факла – светлината се издигна по протежение на гнайса, животът на пламък се смеси със загадъчния живот на минералите.

Приятелите извикаха от радост: в стената се беше образувал широк процеп.

– Това е земята! – рече Зур.

Аун пристъпи напред и се надвеси през отвора. Той беше по-широк от един човек. Макар да познаваше клопките, които наскоро разцепеният камък може да крие, нетърпението му го тласна към пукнатината. Изкачването беше мъчително, трябваше постоянно да пълзи или да преодолява големи скални блокове. Зур последва сина на Бизона. В него дремеше една неясна привързаност, която го караше да споделя опасностите на другия и превръщаше предпазливостта му в дързост.

Проходът стана толкова тесен, че трябваше да се придвижват странично. От скалата сякаш се носеше някакъв тежък въздух. После една остра издатина стесни още отвора и тъй като не можеха повече да се наведат, помислиха, че няма изход.

Аун измъкна нефритената си брадва и яростно я стовари, както би ударил враг. Издатината се заклати. Двамата воители разбраха, че ще могат да я откъртят от скалата. Зур закрепил факлата си в един процеп и се зае да помогне на Аун. Издатината се разклати още повече; двамата бутяха с всички сили. Гнайсът изпраща, посипаха се камъни и двамата чува глух удар – пътят беше свободен.

После се разшири, можеха да вървят спокойно. Въздухът стана по-чист и двамата се озоваха в пещера. Развълнуван, Аун се затича, но спря в тъмното, защото Зур беше останал по-назад заедно с факлата. Но спирането беше кратко. Нетърпението на улхамъра завладяваше човека без рамене и двамата вървяха с големи крачки.

Скоро се появи слаба дневна светлина, която ставаше все по-силна, колкото по-напред отиваха. От отвора на пещерата пред тях се разкри дефиле, издълбано между две гранитни стени.

Много високо се виждаше ивица небе с цвят на сапфир.

– Аун и Зур преминаха планината! – радостно извика синът на Бизона.

Беше изправил снага, тялото му трептеше от обзелата гордост, скитническите му инстинкти се възбуждаха с неудържим плам. Вълнението на Зур бе по-сдържано и замислено, но се подчиняваше на възторга на другаря му.

Но тясното дефиле, скрито вдън планината, все още приличаше твърде много на страната на пещерите. Аун искаше да види отново свободната земя и изобщо не спря за почивка. Дефилето сякаш нямаше край. Когато стигнаха до края му, денят вече умираше, но мечтата им се беше изпълнила.

Пред тях се простираше дълго пасище, което сякаш стигаше до небосвода, отляво и отдясно се издигаха планината – величествен свят от камък, тишина

и бури, който изглежда неизменен, но водната капка неморно го дълбае, отнася и разтваря. Аун и Зур чуваха как бият сърцата им. Пред тях се простираше живот без граници, от който струеше истинското плодородие на земята. Съдбата на човеците зависеше от черните склонове на базалтовите скали, от гранитните върхове, от жилите на порфира, от проходите, където трещи бурята, и от уютните долини, където ручей пее нежно; зависеше от армиите на боровете и от легионите на буковете, от пасбищата, появили се в тесните падини, от ледниците, сгушени сред високите върхове, от пустинните морени...

На това място от възвишения и остри и заоблени върхове слънцето умираше; понякога на дъното на някоя пропаст загадъчно се появяваха муфлони; стара мечка, застанала на гнайсова скала, наблюдаваше самотата, докато белоглав орел бавно кръжеше под облак, обагрен в кехлибарено.

Нова земя зовеше неспокойната душа на Аун и разсъдливия ум на последния човек без рамене.